

43 פי הַיְדוּעַ בתורת הסוד שְׁשֶׁבֶת הוא לְמַעַלָּה בדרגה הרוחנית
 44 מיום-טוב, פי שְׁבֶת הוא הזמן שבו מאיר האור האלוקי של בְּחִינַת
 45 מוחין דְּאָבָא, ויום-טוב הוא בְּחִינַת מוחין דְּאִמָּא⁶, כשם
 46 שכוחות הנפש של האדם מורכבים מעשר בחינות שמתחלקות באופן כללי
 47 לשכל – מוחין, ורגש – מידות, כך
 48 הספירות העליונות מאירות בכוחות
 49 עליונים של 'מוחין' עליונים ר'מידות'
 50 עליונות, ו'ב'מוחין' עצמן יש שתי
 51 בחינות – 'מוחין דאבא' בחינת החכמה
 52 שהוא מקור ושושד הרעיון השכלי,
 53 כשם שהאב הוא מקור והשושד של
 54 ההולדה. ר'מוחין דאימא' בחינת הבינה
 55 שהיא התפתחות והתרחבות הרעיון
 56 השכלי, כשם שהתפתחות העובר היא
 57 באם, ומבואר בקבלה וחסידות
 58 שהמוחין המאירים בשבת הם מוחין
 59 דאבא הנעלים מהמוחין המאירים ביום
 60 טוב שהם מוחין דאימא (ולכן שמחת
 61 יום טוב גדולה משמחת השבת כי
 62 השמחה היא מהבנה והשגה בגלוי,
 63 והאור המאיר בשבת נעלה מלבוא לירי
 64 גילוי) וְהָרִי החילוק ההבדל
 65 שְׁבִין מוחין דְּאָבָא לְמוּחִין
 66 דְּאִמָּא הוא לא רק חילוק
 67 שְׁבִסְדֵּר הַשְּׁתַּלְשֻׁלוֹת, שהוא
 68 הבדל הדרגתי ומעלת מוחין דאבא על
 69 מוחין דאימא היא הרבה מעבר
 70 לעובדה שב'סדר השתלשלות' האור
 71 האלוקי מדרגה לדרגה מוחין דאבא,
 72 החכמה, קודמים למוחין דאימא,
 73 הבינה אֵלָא חילוק שְׁבִאִין-
 74 עֲרוּף לְגַמְרִי, ההבדל ביניהם הוא
 75 גדול עד כדי כך שאין כל מקום ליחס
 76 והשוואה כְּמוֹכֵן מֵהִידוּעַ
 77 שְׁהַחִלּוּק בֵּין מוחין דְּאָבָא
 78 לְמוּחִין דְּאִמָּא בְּעֵנֵן
 79 הַעוֹלָמוֹת כפי שהדבר בא לירי
 80 ביטוי באור האלוקי המאיר בעולמות
 81 הוא על-דֶרֶךְ החילוק שְׁבִין
 82 עוֹלָם הָאֲצִילוֹת לְעוֹלָם
 83 הַבְּרִיאָה, שְׁזֵהוּ חִילוּק
 84 שְׁבִאִין-עֲרוּף, העולמות הרוחניים

1 בסיום ההפטרות של שבת ראש-חודש, נאמר:
 2 וְהִיָּה מְדֵי חוֹדֶשׁ בְּחֻדְשׁוֹ וּמְדֵי שֶׁבֶת בְּשִׁבְתּוֹ יְבוֹא כָּל בְּשָׂר׃
 3 לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנָיו, אָמַר הוֹי¹, כלומר שלעתיד לבוא, בימות המשיח,
 4 יעלו לרגל לבית המקדש לא רק שלוש פעמים בשנה, בשלושת הרגלים פסח
 5 שבועות וסוכות אלא מידי חודש ומידי
 6 שבת וְאִיתָא וּמוּבָא בְּיַלְקוּט'
 7 במדרש ילקוט שמעוני' עַל
 8 הַפְּסוּק² הוּה 'וְהִיָּה מְדֵי חוֹדֶשׁ...'
 9 אָמְרוּ שְׁרָאֵל לְפָנָי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 10 הוּא, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִימְתִי
 11 אַתָּה מְחַזֵּיר לָנוּ אֶת הַכְּבוֹד
 12 שֶׁהֵינּוּ עוֹלָיִם בְּשִׁלְשֵׁת פְּעָמֵי
 13 רְגָלִים וְרוֹאִים אֶת הַשְּׂכִינָה
 14 בְּעֵלְיָה לְרַגַל בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ. אָמַר
 15 לָהֶם הַקְּב"ה, בְּנֵי, בְּעוֹלָם
 16 הַזֶּה הֵייתֶם עוֹלָיִם בְּשָׁנָה
 17 שְׁלֹשׁ פְּעָמִים, כְּשִׁנְיַעַת הַקֶּץ
 18 הַסּוּף שֶׁל הַגּוֹלֹת וּתְבוֹא הַגְּאוּלָּה אִתְּם
 19 עַתִּידִים לְהִיּוֹת עוֹלָיִם שָׁם
 20 לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ כְּכָל חוֹדֶשׁ וְחוֹדֶשׁ,
 21 שְׁנֹאמְרוּ וְהִיָּה מְדֵי חוֹדֶשׁ
 22 בְּחֻדְשׁוֹ וְגו'. וְלַעֲלִיל מִיָּנְיָה³,
 23 וְקוֹדֵם לְכֵן נִאֲמַר בְּיַלְקוּט' שֶׁם הִיאָה
 24 בָּאִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ
 25 בְּרִאשׁ חוֹדֶשׁ וּבְשֶׁבֶת מִסּוּף
 26 הָעוֹלָם, אֵלָא הַעֲבִיבִים הַעֲנִיִּים
 27 בָּאִים וְטוֹעְנִים אוֹתָם
 28 וּמְבִיאִים אוֹתָם לִירוּשָׁלַיִם
 29 כּו', וְהוּא שֶׁהִנְבִיא מְקַלְסֵן
 30 מִשְׁבַּח אוֹתָם מִי⁴ אֵלָא כְּעַב
 31 תְּעוּפִינָה.
 32 וְצָרִיךְ לְהַבִּין⁵, מֵהוּ הַטַּעַם
 33 לְפִי הַמְשַׁמְעוֹת הַפְּנִימִית שֶׁל הַדְּבָרִים
 34 שְׁלַעֲתִיד-לְבֹא תִּהְיֶה הָעֲלִיָּה
 35 לְרַגַל כְּכָל שֶׁבֶת וְרִאשׁ-חוֹדֶשׁ,
 36 וְאִילוּ לְפָנֵי-זֵה, בְּזִמְנֵי שְׁבִית
 37 הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קָיָם, הֵן בְּתַקּוּפָה
 38 שֶׁל בֵּית רֵאשׁוֹן וְהֵן בְּתַקּוּפָה שֶׁל
 39 בֵּית שְׁנֵי, הֵייתָה הָעֲלִיָּה לְרַגַל
 40 רַק בְּשִׁלְשֵׁת פְּעָמֵי רְגָלִים,
 41 בְּיָום-טוֹב בְּחַגִּים פּסח, שבועות
 42 וסוכות וְלֹא בְּשֶׁבֶת, וּבְפָרְט עַל-

בס"ד. שבת פרשת נח, ב'
דראש-חודש מרחשון, ה'תשכ"ז
(הנחה בלתי מוגה)

וְהִיָּה מְדֵי חוֹדֶשׁ בְּחֻדְשׁוֹ וּמְדֵי שֶׁבֶת בְּשִׁבְתּוֹ
 יְבוֹא כָּל בְּשָׂר׃ לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנָיו, אָמַר
 הוֹי¹, וְאִיתָא בְּיַלְקוּט'², אָמְרוּ
 יִשְׂרָאֵל, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִימְתִי אַתָּה מְחַזֵּיר לָנוּ
 אֶת הַכְּבוֹד שֶׁהֵינּוּ עוֹלָיִם בְּשִׁלְשֵׁת פְּעָמֵי רְגָלִים
 וְרוֹאִים אֶת הַשְּׂכִינָה. אָמַר לָהֶם הַקְּב"ה, בְּנֵי,
 בְּעוֹלָם הַזֶּה הֵייתֶם עוֹלָיִם בְּשָׁנָה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים,
 כְּשִׁנְיַעַת הַקֶּץ אוֹתָם עַתִּידִים לְהִיּוֹת עוֹלָיִם שָׁם
 בְּכָל חוֹדֶשׁ וְחוֹדֶשׁ, שְׁנֹאמְרוּ וְהִיָּה מְדֵי חוֹדֶשׁ
 בְּחֻדְשׁוֹ וְגו'. וְלַעֲלִיל מִיָּנְיָה³, הִיאָה בָּאִים
 חוֹדֶשׁ וּבְשֶׁבֶת מִסּוּף הָעוֹלָם, אֵלָא הַעֲבִיבִים בָּאִים
 וְטוֹעְנִים אוֹתָם וּמְבִיאִים אוֹתָם לִירוּשָׁלַיִם כּו',
 וְהוּא שֶׁהִנְבִיא מְקַלְסֵן מִי⁴ אֵלָא כְּעַב תְּעוּפִינָה.
 וְצָרִיךְ לְהַבִּין⁵, מֵהוּ הַטַּעַם שְׁלַעֲתִיד-לְבֹא תִּהְיֶה
 הָעֲלִיָּה לְרַגַל כְּכָל שֶׁבֶת וְרִאשׁ-חוֹדֶשׁ, וְאִילוּ
 לְפָנֵי-זֵה, בְּזִמְנֵי שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קָיָם, הֵן בֵּית
 רֵאשׁוֹן וְהֵן בֵּית שְׁנֵי, הֵייתָה הָעֲלִיָּה לְרַגַל רַק
 בְּשִׁלְשֵׁת פְּעָמֵי רְגָלִים, בְּיָום-טוֹב וְלֹא בְּשֶׁבֶת,
 וּבְפָרְט עַל-פִּי הַיְדוּעַ שְׁשֶׁבֶת הוא לְמַעַלָּה מִיָּום-
 טוֹב, כִּי שֶׁבֶת הוא בְּחִינַת מוחין דְּאָבָא, וְיָום-
 טוֹב הוא בְּחִינַת מוחין דְּאִמָּא⁶, וְהָרִי החילוק
 שְׁבִין מוחין דְּאָבָא לְמוּחִין דְּאִמָּא הוא לא רק
 חִילוּק שְׁבִסְדֵּר הַשְּׁתַּלְשֻׁלוֹת, אֵלָא חִילוּק שְׁבִאִין-
 עֲרוּף לְגַמְרִי, כְּמוֹכֵן מֵהִידוּעַ שְׁהַחִלּוּק בֵּין
 מוחין דְּאָבָא לְמוּחִין דְּאִמָּא בְּעֵנֵן הַעוֹלָמוֹת
 הוא על-דֶרֶךְ החילוק שְׁבִין עוֹלָם הָאֲצִילוֹת
 לְעוֹלָם הַבְּרִיאָה, שְׁזֵהוּ חִילוּק שְׁבִאִין-עֲרוּף,
 הַעוֹלָם הַבְּרִיאָה, שְׁזֵהוּ חִילוּק שְׁבִאִין-עֲרוּף,

(1) ישע"י טו, כג - סיום וחזרת הפטרת שבת ר"ח. (2) רמז תקיד. (3) שם רמז תקג. (4) ישע"י ס, ה. (5) בהבא לקמן - ראה ד"ה והי' מדי חודש בחדשו תר"ל (סה"מ תר"ל ע' רנו ואילך). ד"ה שלש פעמים בשנה תרע"ח (סה"מ תרע"ח ס"ע קעב ואילך). (6) ראה פע"ח שער מקרא קודש פ"א. לקו"ת צו יא, ד ואילך.

והיה מדי חודש בחדשו

ביאור בדרך אפשר

1 הנכללים ב'סדר השתלשלות' מתחלקים באופן כללי לארבעה סדרים
 2 מלמעלה למטה הוא – אצילות, בריאה, יצירה עשיה, ובהם עצמם, ההבדל
 3 וריחוק הערך הגדול ביותר הוא בין עולם האצילות ועולם הבריאה, כך שעולם
 4 האצילות הוא עניין בפני עצמו ושלושת העולמות בי"ע הם עניין בפני עצמו
 5 וההבדל בין אצילות לבריאה הוא גדול
 6 מאד עד שאין ביניהם יחס והשוואה,
 7 "אין ערוך", כמובן מזה שיש
 8 פינייהם בין אצילות לבריאה
 9 צמצום, פרסא ומסך⁷, שהם
 10 צמצומים והסתרים שונים על האור
 11 האלוקי המאיר בעולם האצילות (כמו)
 12 שתרגם אונקלוס בפסוק "והבדילה
 13 הפרוכת לכם" – פרסא), כי ההבדל בין
 14 עולם האצילות לעולמות בריאה-
 15 יצירה עשייה הוא כל כך גדול ומהותי
 16 שכדי שהאור שבעולם האצילות
 17 יומשך לעולמות בי"ע יש צורך
 18 בצמצום מיוחד של האור האלוקי
 19 המאיר בעולם האצילות הנפעל על-ידי
 20 'פרסאות' ומסכים וכמבואר גם
 21 ב'המשך וזכה' קבוצת מאמרים
 22 הפותחת בפסוק "וככה תאכלו אותו
 23 מתניכם חגורים" לאדמו"ר
 24 מהר"ש⁸, ש'השנה מי"ג ניסן
 25 תרכ"ז עד י"ג ניסן תשכ"ז היא שנת
 26 המאה להתחלת נשיאותו עם
 27 הסתלקות אביו, אדמו"ר הצמח-צדק,
 28 בי"ג ניסן תרכ"ו. וכיון ששבת
 29 הוא למעלה במדרגה מיום-
 30 טוב, אינו מוכן - למה היתה
 31 העליה לרגל ביום-טוב, ולא
 32 בשבת ורק לעתיד לבוא יעלו לרגל
 33 גם בשבת?
 34 (ב) ולהבין זה את ההבדל בין שבת
 35 בזמן הזה לשבת לעתיד לבוא יש
 36 להקדים תחילה ביאור ענין השבת בכלל, שהוא היפך
 37 מששת ימי החול. דהנה כתיב⁹ ששת ימים תעבוד, ואיתא
 38 ומובא על פסוק זה במכילתא¹⁰ מדרש הלכתי על חומש שמות זו
 39 העבודה בששת הימים מצות עשה, וקאי הכונה היא לא רק על

ביאור בדרך אפשר

40 העבודה של עבודת ה' דרמ"ח מצות עשה כו', כפי שדרשו
 41 רבותינו ז"ל¹¹ על הפסוק¹² האמור באדם הראשון בן עזר
 42 לעבדה ולשמרה, לעבדה זו רמ"ח מצות עשה, ולשמרה
 43 זו שס"ה מצות לא-תעשה, אלא גם על העבודה הגשמית
 44 כפשוטה בל"ט מלאכות
 45 דעובדין דחול, מעשים של חולין
 46 והינו שיש בציווי ה' בתורה
 47 נתינת כח ורשות לאדם על
 48 עשיית מלאכה בששת ימי
 49 החול.
 50 והטעם שצריך על זה רשות
 51 ונתינת כח, כי לכאורה אם מדובר
 52 בעבודה מותרת לפי התורה, מדוע יש
 53 צורך בהיתר מיוחד לכך ומדוע הדבר
 54 דורש נתינת כוח מיוחדת אלא הסיבה
 55 לכך היא בלשון הפסוק כי הלא את
 56 השמים ואת הארץ אני
 57 מלא¹³, הינו ש'הקב"ה נמצא
 58 בכל מקום כו' לא רק בעולמות
 59 העליונים בהם האלוקות היא בגלוי
 60 אלא גם בעולם הזה התחתון שבו לא
 61 ניתן לראות אלוקות בעיני בשר, ואם
 62 גבי מלך בשר-ודם מצינו
 63 בסיפור חכמינו ז"ל בגמרא ש'מאן
 64 דמחוי במחוג קמי מלכא
 65 כו'¹⁴, מי שעשה תנועה בידו בפני
 66 המלך נחשב מורד במלכות הרי על-
 67 אחת-כמה-וכמה שכן הוא
 68 במלך מלכי המלכים
 69 הקב"ה, ועצם העבודה שנמצאים
 70 תמיד לפני ה' הייתה אמורה לגרום
 71 לאדם ביטול של מציאותו ברמה כזו
 72 שלא יוכל לעשות אפילו תנועה קלה
 73 ומצד זה הרי לא שוף
 74 שתהיה ההתעסקות בעובדין
 75 דחול שלא קשורים ישירות עם עבודת ה'. ולכן יש צורך בנתינת
 76 כח ורשות מפורשת של ציווי ה' בתורה "ששת ימים תעבוד" שאף-
 77 על-פייכן תהיה ההתעסקות במלאכה. והולך ומבאר מהו התוכן
 78 הרוחני הפנימי של העבודה וההתעסקות של האדם בעובדין דחול.

(7) ראה עץ חיים שער מב (שער דרושי אבי"ע) פי"ג-יד. שער מז (שער סדר אבי"ע) פ"א. ובכ"מ. (8) פרק ה. (9) יתרו כ, ט. ואתחנן ה, יג. (10) הובאה בדרשות ר' יהושע אבן שועב פרשת וישב, ובספר מנחה בלולה. וראה לקו"ש ח"ז ע' 245 הערה 20. (11) ראה תיב"ע בראשית ב, טו. זהר ח"א כז, א. ח"ב קסה, ב. תקי"ז תכ"א (סב, א). תנ"ה (פח, ב). (12) בראשית שם. (13) ירמ"י כג, כד. (14) חגיגה ה, ב.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וְהֶעֱנִין בְּזֶה, דְּהִנֵּה כְּתִיב¹⁵ בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים, שָׁם
 2 אֱלֹקִים דְּנִקָּא התורה מספרת על בריאת העולם על ידי הקדוש ברוך הוא
 3 ומדייקת ואומרת בעניין זה את השם 'אלוקים' שמורה על מידת הגבורה
 4 שממנה בא עניין ההגבלה והצמצום. וְהִינוּ, דְּעַם הַיּוֹת שֶׁהִתְהוּוּת
 5 הַנְּבָרָאִים הִיא מְשֵׁם הַיּוֹי',
 6 מידת החסד, המורה על עניין ההשפעה
 7 ללא גבול ובמיוחד לעניין ההתהוות
 8 של הנבראים, כפי שנרמז בכך ששם
 9 הַיּוֹי' מְלִשׁוֹן מְהוּה¹⁶, וּבְלִשׁוֹן
 10 הַרְמְבִ"ם¹⁷ שְׁפָל הַנְּמַצָּאִים
 11 כּוֹי' לֹא נִמְצְאוּ אֶלָּא מֵאֲמַת
 12 הַמְצָאוֹ, הַיִּינוּ מֵהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 13 בעצמו שהמציאות שלו היא המציאות
 14 האמתית (כי כל העולמות והנבראים
 15 קיימים רק מכוחו, ואילו הבורא קיים
 16 מצד עצמו במציאות אמיתית)
 17 וּמְסִימִים¹⁸ הַרְמְבִ"ם בעניין זה הוּא
 18 שֶׁהַנְּבִיא אוֹמֵר¹⁹ וְהַיּוֹי'
 19 אֱלֹקִים אֲמַת, הַיּוֹי' שֶׁהִתְהוּוּת
 20 קשורה בשם הַיּוֹי' שְׁדוּקָא הוּא מְקוֹר
 21 הַבְּרִיאָה מְפָל־מְקוֹם בְּכַדִּי
 22 שֶׁתְּהִיָּה הִתְהוּוּת בְּפוּעַל
 23 וּבְגִילוּי, שֶׁהַיּוֹי' הִתְהוּוּת שֶׁל נְבָרָאִים
 24 מוגבלים עם הגדרים וההגבלות של
 25 העולמות התחתונים עד לעולם הזה
 26 הגשמי התחתון לא יכולה להיות משם
 27 הַיּוֹי' עֲצֻמוֹ כִּי אֵהָרַת אוֹר בְּלִי-גְבוּל לֹא
 28 תביא להתהוות נבראים מוגבלים ולכן
 29 ההתהוות בפועל ובגלוי הַיּוֹי' זֶה
 30 עַל-יַדִּי הִתְהַלְּבָשׁוּת שֶׁל הָאוֹר
 31 הבלתי מוגבל של שם הַיּוֹי' בְּשֵׁם
 32 אֱלֹקִים דְּנִקָּא, שְׁזָהוּ מַה
 33 שֶׁכְּתוּב בְּרָא אֱלֹקִים, וְל"ב
 34 פְּעָמִים אֱלֹקִים נִזְכָּר בְּמַעֲשֵׂה
 35 בְּרֵאשִׁית²⁰, וְלֹא נִזְכָּר שָׁם
 36 הַיּוֹי', כִּי כִּאֲמוֹר הִתְהוּוּת בְּפוּעַל שֶׁל
 37 נְבָרָאִים מוגבלים היא רק על ידי ההתלבשות של שם הַיּוֹי' בשם אלוקים וְנִקָּא
 38 לְאַחֲרֵי בְּרִיאַת הָאָדָם וְעַבְדוּתוֹ לאחר שהאדם התחיל לעבוד את ה'
 39 נְאֻמֵּר²¹ בְּיוֹם עֲשׂוֹת הַיּוֹי' אֱלֹקִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם וְנוֹכַח גַּם שֵׁם
 40 הַיּוֹי' לעניין הבריאה, אבל התהוות העולם מצד עצמו היא על ידי שם אלוקים.

(15) בראשית א, א. (16) פרדס שער א (עשר ולא תשע) פ"ט. תניא שעהויה"א רפ"ד. (17) ריש הל' יסודי התורה. (18) שם ה"ד. (19) ירמי' יו"ד, יו"ד. (20) זהר חדש צד, ד. צו, ב. ונמנו בפרטיות שם קיב, ג. (21) בראשית ב, ד. (22) תהלים פד, יב. (23) יהושע כד, יט. פרש"י וישלח לה, ז. תו"א וארא נו, ב. סהמ"צ להצ"ח, ה, ב. ובכ"מ. (24) ראה משפטים כא, ו. כב, ח. שם, כז, ועוד. (25) פרדס שער יב (שער הנתיבות) פ"ב. ראשית חכמה שער התשובה פ"ו ד"ה והמרגיל (קכא, ב). תניא שעהויה"א רפ"ו. לקו"ת פ' ראה כב, סע"ב ואילך. (26) איכה ב, ט. (27) סה"מ תרע"ח ע' פט. ובכ"מ.

ביאור בדרך אפשר

1 **בְּיֹתֵר עַד שְׁנַעֲשֶׂה אֱלֹהִים אַחֲרַיִם**, היינו מנגד על אלוקות
 2 **וּבְלִשׁוֹן חֲכַמֵּינוּ ז"ל**²⁸ שהתנגדות לאלוקות היא חמורה כל כך
 3 **שְׂיֹדַע אֶת רַבּוֹנוּ וּמְכוֹן לְמַרְוֹד בּוֹ, וְכַמְבוֹאֵר בְּתַנְיָא**²⁹
 4 **שְׁמַקְלִיפֵת נְגַה** הכוחות המנגדים לקדושה נקראים 'קליפות' כי הם
 5 מכסים, ומעלימים ומסתירים, על
 6 האלוקות כמו קליפה שמכסה על הפרי
 7 ומבואר בספר התניא שיש קליפה
 8 הנקראת "נוגה", לשון אור כי היא
 9 מורכבת מתערובת של טוב ורע אבל
 10 מקליפת נוגה **נִמְשַׁכֶּת יְנִיקָה**
 11 **וְחַיּוּת** של אור אלוקי **לְשֵׁלֶשׁ**
 12 **קְלִיפּוֹת הַטְּמֵאוֹת** לגמרי ואין בהן
 13 טוב כלל והן למטה מקליפת נוגה,
 14 וכאמור לעיל שכאשר האור יורד
 15 למטה מטה מדרגה לדרגה הוא יכול
 16 לרדת עד למצב של התנגדות גמורה
 17 לאלוקות ("אלוהים אחריים").
 18 **וְעַל זֶה נֶאֱמַר** הציורי שהוא נתינת
 19 כוח למלעלה **שֵׁשֶׁת יָמִים**
 20 **תַּעֲבֹד, הֵינּוּ שְׁבַשְׁשֵׁת יָמֵי**
 21 **הַחֹל צְרִיכָה לְהִיֹּת הַעֲבֹדָה**
 22 הרוחנית שמטרתה היא **לְתַקֵּן אֶת**
 23 **הַהֶעָלִם וְהַהֶסְתֵּר דָּשֵׁם**
 24 **אֱלֹקִים**, כך שבמקום שהעולם יהיה
 25 מציאות חומרית המעלימה ומסתירה
 26 על האור האלוקי, העולם יתעדן ויודרך
 27 ויהיה כלי לגילוי אלוקות **וְעִנְיָן זֶה**
 28 של בירור וזיכוך העולם **נַעֲשֶׂה עַל-**
 29 **יְדֵי הַעֲבֹדָה** והעיסוק של האדם
 30 **(לֹא רַק בַּעֲנִינֵי הַתּוֹרָה**
 31 **וּמַצּוֹת, אֲלֵא גַם) בַּעֲנִינֵי הַרְשׁוּת,**
 32 **דְּחוּלִי** שאסור לעשות אותן בשבת, **דְּתַנָּא סִידוּרָא דְּפֶת נַקְטִי**³⁰,
 33 הגמרא מסדר הדברים במשנה המפרטת את ל"ט המלאכות האסורות בשבת
 34 הוא לפי סדר המלאכות הנחוצות לעשיית לחם (חרישה, זריעה וכך הלאה)
 35 **וְעַל-דִּרְדְּרָזָה כְּמִשָּׂא וּבְמַתָּן כו',** העיסוק במסחר **וְהֵינּוּ**³¹
 36 **שְׁפָאָשׁר מְשָׂאוֹ וּמַתָּנוּ בְּאִמּוֹנָה**³², שהמסחר מתנהל בישר ובצורה
 37 כשרה **וְעֵבֹדוֹתוֹ בְּסִידוּרָא דְּפֶת** כל המלאכות הנחוצות לגידול החיטה,
 38 טחינת הקמח והאפייה, כפי שמפורט במשנה האמורה לגבי שבת **הִיא**
 39 **בְּאֹפֶן שְׂמָאֵמִין בְּחֵי הַעוֹלָמִים וּזְרַע**³³, כדברי חכמינו ז"ל

ביאור בדרך אפשר

40 שעניין הזריעה קשור במיוחד עם האמונה, כי כאשר יהודי זורע בארץ ומקווה
 41 שהזריעה תצמיח הוא מאמין בה' ולכן זורע, ולא מפני שמדובר בתופעה
 42 טבעית הנה **עַל-יְדֵי-זֶה** על ידי העיסוק בכל ענייני החול, הן המלאכות
 43 הנחוצות לאפיית לחם והן הפעילות במסחר והכל נעשה באופן נכון וראוי
 44 לפי התורה וכך הוא מזכך ומעדן את
 45 העולם אזי הוא **מְגַלֶּה אֶת**
 46 **הַשְּׂמֵשׁ הַיּוֹי"ו מִהַמְגֵן דָּשֵׁם**
 47 **אֱלֹקִים** שלא יעלים ויסתיר עליו וכך
 48 האור האלוקי מתגלה.
 49 **וְכִידוּעַ גַּם תּוֹרַת הַבְּעַל-שֵׁם-**
 50 **טוֹב**³⁴ **כְּפִירוּשׁ הַפּוֹסֵק בְּרֵאשִׁית**
 51 **כְּרֵא אֱלֹקִים** בדרך החסידות,
 52 **שֶׁהַתְּחַלַּת ה"בראשית" הַעֲבֹדָה** של
 53 האדם בעבודת ה' **הִיא לְגִלוֹת אֶת**
 54 **הַפְּנִימִית וְהַעֲצֵמִית**
 55 **(שְׁזָהוּ הָאֱמֶת) דָּשֵׁם אֱלֹקִים**
 56 כי בעצם גם שם אלוקים שהוא הכוח
 57 המעלים והמסתיר על האלוקות, הוא
 58 כוח אלוקי בדיוק כמו שם הוי'
 59 (ובלשון הרגיל בחסידות – "הוי'
 60 ואלוקים כולא חד"), מאחר שכל כוונת
 61 ההעלם וההסתור מלכתחילה היא כדי
 62 שבסופו של דבר יסירו את ההסתור
 63 ויהי' גילוי אלוקות ללא כל העלמות
 64 והסתרים. **וְעַל-יְדֵי-זֶה** על ידי
 65 שמביאים לידי כך שיהיה גילוי אלוקות
 66 בעולם **פּוֹעֲלִים שְׁתוּשָׁלִם פּוֹנֵת**
 67 **הַכְּרִיאָה** שהיא המטרה והתכלית
 68 שבשביחלה נברא העולם, **שְׁנַתְּאָהוּ**
 69 **הַקְּבָ"ה לְהִיֹּת לוֹ יִתְבַּרַּךְ**
 70 **דִּירָה בְּתַחְתּוֹנִים**³⁵, שדווקא העולם התחתון יהיה 'דירה' לאלוקות
 71 ומקום מתאים להשראת השכינה **דִּירָה דִּיִּקָּא**, ולשון חכמינו ז"ל במדרש
 72 זה שנקטו בביטוי 'דירה' היא מדוייקת כי הכוונה היא להורות שהשראת
 73 השכינה בעולם היא באופן של 'דירה' **שְׁבָה נִמְצָא הַעֲצָם שֶׁל הַדָּר**
 74 **בְּדִירָה**³⁶ כפי שרואים בפועל באדם שמחוץ לביתו ודירתו הוא לובש כאלה
 75 לבושים ומתנהג בצורה כזו שלפעמים המהות הפנימית שלו נסתרת אבל
 76 בדירתו הלבושים וההתנהגות שלו הם באופן שעצם מהותו היא בגלוי, וכך
 77 הוא רצון הקדוש ברוך הוא, כביכול, שגילוי האלוקות בעולם יהיה באופן של
 78 'דירה', היינו דירה לעצמותו ומהותו של הקדוש ברוך הוא בעצמו.

(28) תו"כ בחוקותי כו', יד (הובא ברש"י בחוקותי שם. נח יו"ד, ט. לך יג, יג). (29) פל"ז (מח, א). (30) שבת עד, ב. (31) ראה גם סה"מ תר"ל ע' רמג. (32) ראה שבת לא, א. (33) ירושלמי הובא בתוד"ה אמונת - שבת שם. (34) ראה סה"מ תש"ה ע' 74 ואילך. ספר השיחות תש"ה ע' 64. ד"ה בראשית ברא בתחלתו (תורת מנחם - התוועדויות חלק מח ע' 158). (35) ראה תנחומא בחוקותי ג. נשא טז. ב"ר ספ"ג. במדבר פ"ג, ו. תניא רפ"ו. ובכ"מ. (36) ראה מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' תפט (ועם הגהות - אוה"ת שה"ש ח"ב ע' תרעט ואילך). אוה"ת בלק ע' תתקצו. סה"מ תרל"ה ח"ב ריש ע' שנג. המשך תרס"ו ס"ע ג.

שבת פרשת נח, ב' דראש-חודש מרחשון, ה'תשכ"ז

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 אָמַנְם כָּל זֶה כל העבודה האמורה שנועדה להסיר את ההעלם והכיסוי
 2 על האלקות ולהביא לגילוי אלוקות בעולם הוא בְּשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, ³⁷
 3 שָׂאזוּ צְרִיכִים לְבַרֵּר לעדן ולזכר אֶת הַהֶעְלָם וְהַהֶסְתֵּר דָּשֵׁם
 4 אֱלֹקִים עַל-יְדֵי הַהֶתְעַסְקוֹת בְּמִלְאָכָה של 'עובדין דחול' ומשא
 5 ומתן בענייני העולם. מֵה-שְׂאִין-בֶּן
 6 בְּשֶׁבַת כָּבֵר נִגְמְרָה הַסְתִּימָה 1
 7 הַהֶתְהוּוֹת שְׂמִשְׁם אֱלֹקִים, 2
 8 כְּמוֹ שְׂכָתוּב³⁷ וַיְכֹלוּ לִשְׁוֹן 3
 9 כִּלְיוֹן וְסוּם הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ גּוֹ', 4
 10 וְעַל זֶה על מצב העולם בשבת, 5
 11 לאחר שהעבודות והמלאכות של ששת 6
 12 ימי המעשה הסתיימו נִאֲמַר³⁸ וַיְכַל 7
 13 אֱלֹקִים, הֵייוֹ שְׁאוּפֹן הַפְּעוּלָה של 8
 14 האור האלוקי בעולם על ידי שם 9
 15 אלוקים הסתיים פִּירוּשׁ שְׂכָלְתָה 10
 16 נִסְתִּימָה וּפְסָקָה בְּחִינַת וּמְדַרְגַּת 11
 17 מִדַּת הַצְּמִצּוּם וְהַהֶסְתֵּר דָּשֵׁם 12
 18 אֱלֹקִים, וְנִמְשָׁף הַתְּגִלוֹת שֵׁם 13
 19 הַיְוִי³⁹, וְכַנ"ל שְׁזָהוּ מֵה 14
 20 שְׁנִאֲמַר לאחר סיום מלאכת הבריאה 15
 21 בששת הימים בְּיוֹם עֲשׂוֹת הַיְוִי 16
 22 אֱלֹקִים אָרְצָן וְשָׁמַיִם וְכַעַת נִזְכָּר 17
 23 שֵׁם הַיְוִי בְּבִרְיָהּ. וַיְכִיּוֹן שְׂלָא 18
 24 צְרִיף לְבַרֵּר אֶת הַהֶעְלָם 19
 25 וְהַהֶסְתֵּר דָּשֵׁם אֱלֹקִים, כִּי כַעַת 20
 26 כָּבֵר אֵינוֹ מִסְתִּיר לְבֶן בְּשֶׁבַת אֵין 21
 27 צוּרָף בְּעֵנִין הַמִּלְאָכָה, 22
 28 וְאֲדַרְבָּה לֹא זוֹ בְּלִבֵּר בְּשֶׁבַת 23
 29 הַמִּלְאָכָה לֹא נִחוּצָה אֵלָא בְּשֶׁבַת וְשֵׁם 24
 30 אִיסוּר בְּעֲשִׂית הַמִּלְאָכָה, 25
 31 מִשּׁוּם דְּמָאן דְּמַחְוֵי בְּמַחּוּג 26
 32 קָמֵי מִלְּכָא כּוֹ', כְּנֹזְכֵר לַעִיל שְׂכַל 27
 33 הַאֲפְשֵׁרוֹת לַעֲסוּק בְּעֵנִיני העולם היא 28
 34 פִּלָּא וְחִידוּשׁ וְהִדְבֵּר דּוֹרֵשׁ הֵיתֵר וְנִתְיַנַּת 29
 35 כּוֹחַ מִיּוּחֲדַת שָׁאֵם לֹא כֵן כִּיּוֹן שֶׁבְכַל 30
 36 מְקוּם בְּעֵצִם עוֹמְדִים מוֹל הַיְוִי 31
 37 וְכַשְׁעוֹמְדִים מוֹל הַמֶּלֶךְ כֹּל תְּנוּעָה 32
 38 מִיּוֹתֵרַת נִחְשָׁבַת מִרִּידָה בְּמִלְכוּת 33
 39 וְעֲשִׂית מִלְּאָכָה בְּשֶׁבַת נִקְרָאת 34
 40 בְּשֵׁם חִילוּל, ולפי פשוטו הכוונה היא חילול ופגיעה בקדושת השבת, 35
 41 ואילו על פי חסידות "חילול" הוא מלשון חלל (שטח) והעושה מלאכה בשבת 36

ג) וּבְפָרְטִיּוֹת יוֹתֵר הִנֵּה עֲנִין יוֹם הַשְּׁבֵת הוא
 16 עֲלִית הַמִּלְכוּת⁴¹. וְעֵנִין סְפִירַת
 17 הַמִּלְכוּת הוא בְּדוּגְמַת כַּח הַמַּעֲשֶׂה לְמַטָּה שֶׁהוא
 18 כַּח הַיּוֹתֵר אַחֲרוֹן שְׂבָאָדָם, וְהוא כַּח חִיצוּנֵי
 19 לְגַמְרֵי, וְעַד שְׂכַח הַמַּעֲשֶׂה מְצִינּוֹ גַם בְּבַהֲמָה⁴²,
 20 וְדוּגְמַתוֹ לְמַעְלָה הוא עֲנִין סְפִירַת הַמִּלְכוּת,
 21 שֶׁהיא כַּח הַמַּעֲשֶׂה דְלִמְעָלָה, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה נִתְהוּוֹ
 22 כַּל הַנְּבָרָאִים שְׂבָעוּלָם, כְּמוֹ שְׂכָתוּב⁴³ וַיַּעַשׂ
 23 אֱלֹקִים גּוֹ'. וְעוֹד זֹאת, שְׂסְפִירַת הַמִּלְכוּת נִקְרָאת
 24 גַם בְּשֵׁם דִּיבּוּר, וְהַיְוִי עֲנִין הַתְּהוּוֹת הַנְּבָרָאִים
 25 הוא גַם עַל-יְדֵי הַדִּיבּוּר, כְּמוֹ שְׂכָתוּב⁴⁴ וַיֹּאמֶר
 26 אֱלֹקִים גּוֹ', וְהִנֵּנוּ לְפִי שְׂדִיבּוּרוֹ שֶׁל הַקֶּב"ה
 27 חָשִׁיב מַעֲשֶׂה⁴⁵. וּבְפָרְטִיּוֹת יוֹתֵר, הִנֵּה בְּדִיבּוּר
 28 וְהִנֵּנוּ לְפִי שְׂדִיבּוּרוֹ שֶׁל הַקֶּב"ה חָשִׁיב מַעֲשֶׂה⁴⁵ כי כל דבר
 29 שהקדוש ברוך הוא אומר מתקיים מיד.

(37 בראשית ב, א. 38) שם, ב. (39) לקו"ת בלק עב, א. (40) ראה שער הכוונות ענין תחום שבת. (41) לקו"ת בהר מד, א. ובכ"מ. (42) ראה גם ד"ה אתה הראת דיום שמח"ת פ"ג (תורת מנחם - התוועדויות חלק מח ע' 146). (43) בראשית א, ז. טז. כה. (44) שם, ג. ועוד. (45) ראה ב"ר פמ"ד, כב.

והיה מדי חודש בחדשו

ביאור בדרך אפשר

1 ובפֿרטיִיות יוֹתֵר, הִנֵּה בְּדִיבּוּר יֵשׁ ב' בְּחִינּוֹת, כְּמִדּוּבָר
 2 בַּמֶּאֱמָרִים שֶׁלִּפְנֵי־זֶה⁴⁶ דִּיבּוּר־הַמַּתְחִיל 'אתה הראת' שנאמר בשמחת
 3 תורה שנה זו, תשכ"ז (מְיוֹסֵד עַל מֵאֲמָרֵי אֲדָמוֹר מִהַר"ש⁴⁷),
 4 שְׂיֵשׁ בְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת הַדִּיבּוּר, וְהוּא עֲנִין אוֹתִיּוֹת הַדִּיבּוּר
 5 הַמִּלִּים שֶׁהֵם כְּלִי לְהַשְׁכֵּל
 6 הַמְתַּלְבֵּשׁ בָּהֶם וּמַהוּוֹת אֲמַצְעֵי
 7 רֹאזִי לַקְלוֹט אֵת הָרַעִיּוֹן שֶׁבֵּא לְיָדִי
 8 בִּטּוֹי דְרַכְס, וְיֵשׁ בְּחִינַת
 9 חִיצוֹנִיּוֹת הַדִּיבּוּר, וְהוּא עֲנִין
 10 הַכֵּל הַלֵּב הָאוֹיִר שֶׁמִּמֶּנּוּ בָּאוֹת
 11 הָאוֹתִיּוֹת⁴⁸ וְנִחְשָׁב עֲנִין חִיצוֹנִי לַגְּבִי
 12 הַמִּלִּים שֶׁבָּהֶם נִמְצָא הָרַעִיּוֹן הַשְׁכֵּלִי.
 13 וּבְחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת הַדִּיבּוּר הִיא
 14 בְּקִירוֹב אֶל עֲנִין הַמַּעֲשֶׂה שֶׁאֵף
 15 הוּא דָּבָר חִיצוֹנִי לַגְּבִי הַשְׁכֵּל וְהָרַגֵּשׁ
 16 שֶׁהֵם דָּבָר פְּנִימִי.
 17 וְזֶהוּ עֲנִין אִיסוּר עֲשִׂית
 18 מְלֶאכֶה בְּשֶׁבֶת, כִּי־יֵשׁ בְּשֶׁבֶת
 19 הוּא לְמַעַלָּה מֵעֲנִין הַעֲשִׂיָּה,
 20 לְפִי שֶׁאֵזוּ הִיא עֲלִית הַמַּלְכוּת,
 21 כִּי־ל עֲנִין עֲלִית הַעוֹלָמוֹת כַּמּוּבָן שֶׁל
 22 הַתְּעוֹלוֹת הַחַיּוֹת הָאֱלוּקִיּוֹת שֶׁבָּהֶם בְּיוֹם
 23 הַשַּׁבָּת, מִבּוֹאָר בְּתוֹרַת הַחֲסִידוֹת
 24 בְּהַרְחָבָה וּמוֹסָבֵר עַל פִּי מִשַׁל - "מֵאֲדָם
 25 שַׁעֲשָׂה אִיזָה מְלֶאכֶה, כְּמוֹ שְׁכּוֹתֵב אִיזָה
 26 שְׁכַל, הִנֵּה, צָרִיךְ שֶׁכֵּלּוּ לִירֵד עַד
 27 שִׁיתְלַבֵּשׁ בְּהַמִּידוֹת וְהַמְשַׁבֵּה, וְאַחַר
 28 כֵּן יוֹרֵדִים כּוֹלֵם וּמִתְלַבְּשִׁים כְּכּוֹחַ
 29 הַמַּעֲשֶׂה, וְאַחַר שֶׁנֶּחַ מִמְּלֶאכֶת חוֹרִים
 30 כֹּל הַכּוֹחוֹת וּמִתְעַלִּים וְנִכְלָלִים כְּכּוֹחַ
 31 הַשְׁכֵּל וּבַעֲצָמוֹת הַנֶּפֶשׁ" (לְקוּטֵי תוֹרָה
 32 פֶּרֶשׁת בְּהַר).
 33 אֲמָנָם, נִשְׁאַלֵת הַשְּׁאֵלָה אִם בְּשֶׁבֶת
 34 יֵשׁ הַתְּעוֹלוֹת שֶׁל סְפִירַת הַמַּלְכוּת הֵן
 35 בְּעִנְיַן הָעֲשִׂיָּה (כִּי הַבְּרִיאָה הִיא עַל יָדִי
 36 מִידַת הַמַּלְכוּת) וְהֵן בְּעִנְיַן הַדִּיבּוּר (כִּי
 37 הַבְּרִיאָה הִיִּתָּה בְּדִיבּוּר, וְיֹאמֵר
 38 אֱלוּקִים) עַל־פִּי־זֶה הִנֵּה צָרִיךְ
 39 לְהִיּוֹת גַּם הַדִּיבּוּר אִיסוּר
 40 בְּשֶׁבֶת מִן הַתּוֹרָה, וְהָרִי
 41 לְמַעֲשֶׂה הָאִיסוּר מִן הַתּוֹרָה הוּא רַק עַל מְלֶאכֶה, וְאִילוּ
 42 הַדִּיבּוּר בְּשֶׁבֶת בְּעִנְיַן חוֹלִין אֵינּוּ אִיסוּר אֶלָּא מְדַרְבָּנָן⁴⁹.

ביאור בדרך אפשר

43 אֵף הָעֲנִין הוּא, שֶׁרַק אֶצֶל הַקַּב"ה חֲשִׁיב הַדִּיבּוּר כְּמַעֲשֶׂה,
 44 וְלִכֵּן הַתְּעוֹלוֹת הִיָּתָה עַל יָדִי סְפִירַת הַמַּלְכוּת שֶׁעִנְיָנָה דִּיבּוּר מִהַשְׂאִי־כֵּן
 45 אֶצֶל הָאָדָם לְמַטָּה שֶׁמִּדִּיבּוּרוֹ לֹא יִתְהַוֶּה מְאוּמָה וְאַצֵּל הָאָדָם
 46 כּוֹחַ הַדִּיבּוּר וְכּוֹחַ הָעֲשִׂיָּה הֵם שְׁנֵי כּוֹחוֹת שׁוֹנִים לְחִלוּטֵי, וְאִם־כֵּן מָה
 47 שֶׁנּוֹגֵעַ לְמַטָּה בְּשִׁמִּירַת הַשַּׁבָּת עַל
 48 יָדֵי הָאָדָם בַּעוֹלָם הוּא הוּא רַק
 49 הַשְּׁבִיתָה וְהַהִימְנַעוֹת מֵעֲנִין
 50 הַמַּעֲשֶׂה, כִּי־יֵשׁ שֶׁמַּעֲשֶׂה
 51 הָאָדָם הוּא בְּדוּגְמַת הַמַּעֲשֶׂה
 52 לְמַעַלָּה, וְלִכֵּן מִה שֶׁאִיסוּר מִן
 53 הַתּוֹרָה הָרִי זֶה רַק עֲשִׂיָּה
 54 כְּפּוֹעֵל מִמֶּשׁ אֲבָל אֵין אִיסוּר מִן
 55 הַתּוֹרָה עַל דִּיבּוּרֵי חוֹל בְּשֶׁבֶת כִּי אֵין
 56 דְּמִיּוֹן בֵּין הַדִּיבּוּר הָעֲלִיּוֹן לְדִיבּוּרוֹ שֶׁל
 57 הָאָדָם. וּמְכַל־מְקוֹם לְמַעֲשֶׂה
 58 מְדַרְבָּן גַּם הַדִּיבּוּר,
 59 לְהִיּוֹתוֹ דּוּגְמָא עַל־כֵּל־פְּנִיָּם
 60 לְדִיבּוּר שֶׁל מַעַלָּה, וְלִמְרוֹת
 61 הַהַבְדֵּל הַגְּדוֹל, הַדִּיבּוּר לְמַטָּה הוּא
 62 מֵעֵין הַדִּיבּוּר לְמַעַלָּה שֶׁהָרִי שְׁנִיָּהֶם
 63 הֵם בְּחִינַת דִּיבּוּר, אֶלָּא
 64 שֶׁהָאִיסוּר הוּא רַק מְדַרְבָּנָן כִּי
 65 סוּף סוּף אֵין לְהַשׁוֹת בֵּין הַדִּיבּוּר
 66 הָעֲלִיּוֹן לְדִיבּוּרוֹ שֶׁל הָאָדָם, כְּמִדּוּבָר
 67 לְעִיל.
 68 (ד) וְהִנֵּה גַם רֹאש־חֹדֶשׁ שֶׁגַם
 69 לַגְּבִיּוֹ נִאֲמָר בְּפִסּוּק הַפּוֹתֵחַ אֵת הַמֵּאֲמָר
 70 שֶׁלְעֵתִיד לְבוֹא תְּהִיָּה בּוֹ עֲלִיָּה לְרַגֵּל
 71 אֵינּוּ נִקְרָא יוֹם הַמַּעֲשֶׂה⁵⁰,
 72 כְּמוֹ יְמֵי חוֹל מְפִנֵי שְׁגָם בְּרֹאשׁ־
 73 חוֹדֶשׁ מְאִיר גִּילּוּי שֵׁם הַיְוִי,
 74 שֶׁלְמַעַלָּה מִשֵּׁם אֱלוּקִים, הֵינּוּ שֶׁגַם
 75 הוּא יוֹם שֶׁל גִּילּוּי אֱלוּקוֹת בַּעוֹלָם
 76 בְּדוּגְמַת יוֹם הַשַּׁבָּת וּמְכַל־מְקוֹם
 77 הוּא מוֹתָר בְּמְלֶאכֶה אֲסוּרָה
 78 בְּשֶׁבֶת.
 79 וְהוֹלֵךְ וּמִבְּאָר אֵת הַהַבְדֵּל בֵּין רֹאשׁ
 80 חוֹדֶשׁ לְשֶׁבֶת וּמְדוּעַ כֵּל זֹאת לְעֵתִיד
 81 לְבוֹא גַם בְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ תְּהִיָּה עֲלֵיהָ
 82 לְרַגֵּל:
 83 וְהָעֲנִין בְּזֶה, שֶׁאֵף שֶׁבְּרֹאשׁ־חֹדֶשׁ מְאִיר גִּילּוּי שֵׁם הַיְוִי,
 84 בְּדוּמָה לְשֶׁבֶת, הָרִי זֶה בְּאֹפֶן שֶׁהַדִּיבּוּר מְקַבֵּל הָאָרֶה מִבְּחִינַת

(46) ד"ה אתה הראת שבהערה 42. (47) סה"מ תרכ"ו ע' רפ. (48) ראה גם תניא אגה"ק ס"ה (קז, ב). (49) ראה שבת קיג, ב. (50) ראה רד"ק שמואל-א כ, יט. יחזקאל מו, א. לקו"ת ברכה צו, ד.

שבת פרשת נח, ב' דראש-חודש מרחשון, ה'תשכ"ז

יא

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 **שם הווי', אָבֵל עֵיקַר הַגִּילוי לְמִטָּה הוּא בְּחִינַת הַדִּיבּוּר** ביטוי), וְלַפְעָמִים הוּא כּוּחַ הַמַּעֲשֶׂה **מְקַבֵּל מֵהַמּוֹחִין עֲצָמָם** 43
 2 עֲצָמוֹ שֶׁהוּא מַדְרַגָּה נְמוּכָה כִּשְׁם סַפִּירַת הַמַּלְכוּת הִיא הַסְפִירָה הַאֲחֻרֹנָה 44
 3 **(וְלֹא כְּמוֹ בְּשֵׁבֶת שֶׁהוּא עֲנִין עֲלִית הַדִּיבּוּר, בְּחִינַת** וְזֶהוּ עֲנִינוֹ שֶׁל רֹאש־חֹדֶשׁ, שְׁסָפִירַת הַמַּלְכוּת, שֶׁהִיא 45
 4 **הַמַּלְכוּת, בְּחִינַת הַדִּיבּוּר וְהַמַּעֲשֶׂה שְׁלֹמֶעֱלָה (פְּנ"ל), מְקַבֵּלַת** בְּחִינַת הַדִּיבּוּר וְהַמַּעֲשֶׂה שְׁלֹמֶעֱלָה (פְּנ"ל), מְקַבֵּלַת 46
 5 **בְּעוֹלָם הַזֶּה אֵינָה מְבַחֶינַת** מֵהַמּוֹחִין שֶׁלֹּא עַל-יְדֵי זְעִיר- 47
 6 **הַדִּיבּוּר, אֲלָא מְבַחֶינַת** אֲנַפְיָן פְּנִים זְעִירוֹת, הֵם הַמִּידוֹת 48
 7 **הַמַּחְשָׁבָה וְכַלּוּת מִצַּב הָעוֹלָם** שְׂבִיחַס לְמוֹחִין הָאוּר הַמֵּאִיר בְּהֵם הוּא 49
 8 **נְעִלָה יוֹתֵר). אֲבֵל יַחַד עִם זֶה שְׂרַאשׁ** בְּבַחֲנֵת 'קִטְנוֹת'. וְלִכֵּן מִצַּד אַחַד 50
 9 **חֹדֶשׁ הוּא דְרַגְגָּה יוֹתֵר נְמוּכָה מִשְׁבֵּת,** רֹאשׁ חֹדֶשׁ אֵינּוּ נִקְרָא יוֹם 51
 10 **מִצַּד שֵׁנִי, רֹאשׁ חֹדֶשׁ אֵינּוּ כִימֵי הַחֹל** הַמַּעֲשֶׂה כְּמוֹ כָּל שָׂאֵר יְמֵי הַחֹל, 52
 11 **מִמֶּשׁ וְהַחִילוֹק הַהִבְדֵּל שְׂבִין** פִּינּוֹן שְׂאָז מְקַבֵּל הַדִּיבּוּר 53
 12 **רֹאש־חֹדֶשׁ לִימֵי הַחֹל⁵¹,** הַעֲלִיין, סְפִירַת הַמַּלְכוּת מְבַחֶינָה 54
 13 **שְׂבִימֵי הַחֹל מְקַבֵּל הַדִּיבּוּר** נְעִלַת יוֹתֵר בְּחִינַת הַמּוֹחִין שֶׁלֹּא 55
 14 **מְבַחֶינַת הַמִּדּוֹת, מֵהַשְּׂאִין-** מֵאִירָה בְּשָׂאֵר יְמֵי הַחֹל. אֲבֵל מִצַּד שֵׁנִי 56
 15 **כֵּן בְּרֹאש־חֹדֶשׁ מְקַבֵּל** וּמְקַבֵּל-מְקוֹם פִּינּוֹן שְׂגָם 57
 16 **הַדִּיבּוּר מְבַחֶינַת הַמּוֹחִין⁵²** בְּרֹאש־חֹדֶשׁ הַעֵיקַר הוּא 58
 17 **כִּשְׁם שְׂבֵאדָם הַדִּיבּוּר הוּא הַאֲמַצְעִי** בְּחִינַת הַדִּיבּוּר, וְסַפִּירַת הַמַּלְכוּת 59
 18 **שְׂבוֹ מַגְלָה הַשְּׂכַל וְהַרְגֵשׁ שְׁלוֹ, כִּךְ גַּם** פּוֹעֵלַת אֵת פּוֹעֵלָתָהּ בְּהַמְשַׁכַּת אוֹר 60
 19 **לְמַעֲלָה, כְּכִיכּוֹל, הַדִּיבּוּר הַעֲלִיין מִבֵּיא** לְקִיּוּם וְחִיּוֹת הָעוֹלָם לְכֵן הוּא 61
 20 **לִידֵי גִילּוֹי אֵת הַמּוֹחִין וְאֵת הַמִּידוֹת.** מוֹתֵר בְּמַלְאָכָה (וְלֹא כְּמוֹ 62
 21 **וְהַהִבְדֵּל בֵּין רֹאשׁ חֹדֶשׁ לִימֵי הַחֹל** בְּשֵׁבֶת, שֶׁהַדִּיבּוּר הוּא 63
 22 **הוּא שְׂבִימֵי הַחֹל הַדִּיבּוּר מַגְלָה אוֹר** בְּבַחֲנֵת עֲלִיָּה, וְלִכֵּן אֲסוּר 64
 23 **אֲלוֹקֵי מִבְּחִינַת הַמִּידוֹת, וְאֵילוֹ בְּרֹאשׁ** בְּמַלְאָכָה כְּמַבּוּאָר לְעִיל בְּהַרְחַבָּה). 65
 24 **הַחֹדֶשׁ הַדִּיבּוּר מִבֵּיא לִידֵי גִילּוֹי אוֹר** (ה) וּמַעֲתָהּ לְאַחַר שֶׁנִּשְׁתַּבַּח בְּהַרְחַבָּה 66
 25 **אֲלוֹקֵי מִבְּחִינַת הַמּוֹחִין שֶׁלְּמַעֲלָה** אֹפֶן הַמְשַׁכַּת וְהָאֲרַת הָאוּר הָאֲלוֹקֵי 67
 26 **מִבְּחִינַת הַמִּידוֹת, כְּפִי שֶׁהוֹלֵךְ וּמִבְּאֵר.** בְּעוֹלָם בְּשַׁבַּת וּבְרֹאשׁ חֹדֶשׁ יֵשׁ 68
 27 **דְּהֵנָּה, בְּעֲנִין הַדִּיבּוּר שֶׁלֹּא הָאָדָם** לְבָאֵר הַטַּעַם שְׂבִימֵן הַבֵּית 69
 28 **מְצִינּוֹ שְׁלַפְעָמִים הַדִּיבּוּר** לֹא הָיָה עֲנִין הַעֲלִיָּה לְרַגֵּל 70
 29 **מְקַבֵּל אוֹר וְשַׁפַּע מִהַמִּדּוֹת,** בְּשֵׁבֶת וְרֹאש־חֹדֶשׁ, אֲלָא 71
 30 **וּכְמוֹ הַמְדַבֵּר דְּבָרֵי אֶהְבָּה** בְּיוֹם-טוֹב דְּנִקָּא בְּשׁוּנָה מְלַעֲתִיד 72
 31 **שְׂבִרְבִיּוֹ הוּא נוֹתֵן בִּיטוּי לְרַגֵּשׁ** לְבוֹא, בִּימּוֹת הַמְשִׁיחַ, שֶׁאֵז תַּהִיָּה 73
 32 **הָאֶהְבָּה וְאוֹי הַדִּיבּוּר 'מְקַבֵּל' אֵת הַתּוֹכֵן** הַעֲלִיָּה לְרַגֵּל לֹא רַק בְּיוֹם טוֹב אֲלָא גַּם 74
 33 **שְׂבוֹ מִהַמִּידוֹת. וְלַפְעָמִים הוּא** בְּשַׁבַּת וּבְרֹאשׁ חֹדֶשׁ. וְהַעֲנִין בְּזָה, 75
 34 **מְקַבֵּל מִהַמּוֹחִין, וּכְמוֹ פְּאֶשֶׁר** דְּעֲנִין הַעֲלִיָּה לְרַגֵּל הוּא 76
 35 **מְדַבֵּר דְּבָרֵי שְׂכָל וְדְבָרֵי תוֹרָה** לְעֵלוֹת וְלִירְאוֹת וְהַשְׁתַּחֲוֹת 77
 36 **וְאוֹ הַדִּיבּוּר מְקַבֵּל אֵת הַתּוֹכֵן שְׂבוֹ** כו'⁵³, לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא 78
 37 **מִהַמּוֹחִין. וְכֵן הוּא גַּם בְּעֲנִין** וְאֶמְרוּ רְבוּתֵינוּ וְל'54 כְּשֵׁם 79
 38 **הַמַּעֲשֶׂה, שְׁלַפְעָמִים פַּח** שְׂבָא לִירְאוֹת כֵּן בָּא לְרְאוֹת, וּכְשֵׁם שֶׁהָרְאִיָּה 80
 39 **הַמַּעֲשֶׂה מְקַבֵּל מִהַמִּדּוֹת כֹּאשֶׁר** שְׂבָא לִירְאוֹת הוּא רַק הוּא וְהַתְּבַטֵּל 81
 40 **הַמְנִיעַ לְמַעֲשֶׂה הוּא רַגֵּשׁ מְסוּיָם,** בְּפָנֵינוּ עַל יְדֵי הַשְׁתַּחֲוִיָּה כֵּן בָּא 82
 41 **וְהַמַּעֲשֶׂה 'מְקַבֵּל' מֵהַרְגֵשׁ וּמִבְטָא אוֹתוֹ (שֶׁהָיָה גַּם הַמַּעֲשֶׂה, כְּמוֹ הַדִּיבּוּר** לְרְאוֹת אֲלֵקוֹת, וּכְשֵׁם שֶׁהָרְאִיָּה מְלַמְעֵלָה לְמִטָּה הָרְאִיָּה שְׂבָה 83
 42 **וְהַמְחַשְׁבָּה הוּא אַחַד מִלְבוּשֵׁי הַנֶּפֶשׁ שְׂבִאמַצְעוֹתֶיהָ הִיא פּוֹעֵלַת וְבֵאֵה לִידֵי** הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רּוּאֵה אֵת הָאָדָם (לִירְאוֹת) הִיא רְאִיָּה פְּנִימִית 84

(51) ראה לקו"ת שם צו, סע"ב ואילך. (52) ראה סידור (עם דא"ח) שער הר"ח (ריג, ג). (53) נוסח תפלת מוסף דיו"ט. (54) חגיגה ב, א.

והיה מדי חודש בחדשו

ביאור בדרך אפשר

1 וְאֲמִיתִית, שהרי מדובר על "ראייה" של הקדוש ברוך הוא שבוודאי חודרת
 2 באדם בפנימיות והיא ראייה אמיתית כִּף גַם הָרְאִיָּה מְלֻמָּטָה לְמַעְלָה
 3 הראייה שבה האדם מביט על הקדוש ברוך הוא (לְרֵאוֹת) צְרִיכָה
 4 לְהִיּוֹת רְאִיָּה פְּנִימִית וְאֲמִיתִית, שגילוי האלוקות יחדור באדם
 5 בפנימיות ובאמת וְכִדִּי שֶׁהָרְאִיָּה
 6 לְמֻטָּה תִּהְיֶה פְּנִימִית
 7 וְאֲמִיתִית, הָרִי זֶה בְּאֲשֶׁר יִשְׁנֹו
 8 עֲנִינְךָ הַגִּילוי דוֹקָא וְרַק אִז הָאֵדָם
 9 אֲכַן קוֹלֵט אוֹתָהּ וְהִיא מִשְׁפִּיעָה בּוֹ.
 10 וְזֶהוּ עֲנִינָם שֶׁל הַיָּמִים-
 11 טוֹבִים, שֶׁנִּקְרָאִים מוֹעֲדִים
 12 לְשִׂמְחָה⁵⁵, וְהִרִי שִׂמְחָה
 13 גּוֹרֶמֶת עֲנִינְךָ הַגִּילוי, בְּנִיגוּד
 14 לְעִצְבוֹת שְׂגוּרֶמֶת לְאֵד מִצַּב שֶׁל כִּיווִן
 15 וְהַתְּכַנְסוֹת בְּחוֹךְ עִצּוֹ, הַשְּׂמִיחָה מִבִּיאָה
 16 לְהַתְּפַשְׁטוֹת וְהַתְּגַלּוֹת שֶׁל נֶפֶשׁ הָאֵדָם
 17 וּמִצַּד עֲנִינְךָ הַגִּילוי שְׂבִיּוּם-
 18 טוֹב שְׂנוֹבַע מִהַשְּׂמִיחָה הִנֵּה יְכוֹל
 19 לְהִיּוֹת הָעֲנִינְךָ הַגִּילוי לְרַגְלֵךְ,
 20 לְעֵלוֹת וְלִירְאוֹת וְלִהְשַׁתְּחוּת
 21 כּוֹי, לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹפֵן
 22 שֶׁל רְאִיָּה פְּנִימִית וְאֲמִיתִית,
 23 וְעַל-יְדֵי-זֶה נִעֲשֶׂה גַם עֲנִינְךָ
 24 הַהִשְׁתַּחֲוָּאָה לֹא רַק
 25 בְּחִיצוֹנִיּוֹת, בְּמַעֲשֵׂה בְּפוּעַל אֱלֹא
 26 גַם בְּפְנִימִיּוֹת כּוֹי⁵⁶ כְּמִבּוֹאֵר
 27 בְּחִסְדוֹת שֶׁהַתּוֹכֵן הַפְּנִימִי שֶׁל
 28 הַשְּׂתַחֲוָּאָה, בְּאוֹפֵן כּוֹה שֶׁהָרֶשֶׁת וְהִרְגַל
 29 נִמְצָאִים בְּהַשְּׂוָאָה אַחַת, הוּא עֲנִינְךָ
 30 בִּיטוֹל הַמְצִיאוֹת הָאִישִׁית. אֱבָל
 31 בְּשִׁבְתֵּךְ וְרֵאש־חֻדְשֵׁךְ, אֵף
 32 שֶׁיִּשְׁנֹו גִילוי בְּחִינַת שֵׁם הַיְיָ
 33 (בְּנִי"ל), מְפַל־מְקוֹם אֵינִי זֶה
 34 בְּבְחִינַת גִּילוי מִמֶּשׁ לְמֻטָּה
 35 וְלִכֵּן לֹא מִצִּינוּ בְּשִׁבְתֵּךְ חִיּוֹב שִׂמְחָה כְּמוֹ
 36 בְּיוֹם טוֹב. וְהִנֵּנוּ, דָּאֵף שֶׁבְּשִׁבְתֵּךְ
 37 יִשְׁנֹו עֲנִינְךָ עֲלִית הַמְּלָכוֹת,
 38 וְכַלּוֹת הַעֲלֻמוֹת הֵם בְּמִצַּב נִעְלָה
 39 בִּיחַס לִימֵי הַחֹל עַד שֶׁמִּצַּד
 40 הָעֲלִיָּה דְשִׁבְתֵּךְ לֹא שִׁיךְ אִז
 41 עֲנִינְךָ הַפְּסוּלֵת כּוֹי, כְּמִאֲמַר
 42 רְבוּתֵינוּ וְיָל⁵⁷ לְגַבֵּי דְבְרֵי
 43 הַתּוֹכַחָה שֶׁל הַנְּבִיא לְגַבֵּי הָאוֹפֵן הַבְּלָתִי

ביאור בדרך אפשר

44 רְצוּי שֶׁבּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲגַגּוּ אֶת הַחֲגִים בְּתַקּוּפָה מְסוּרֵמַת פְּרִשׁ פְּסוּלֵת
 45 תְּגִיכֶם קָאֵמֵר אֲמַר הַפְּסוּק וְלֹא פְּרִשׁ שְׂבַתְכֶם אֲבָל אֵינִי כֹאן תּוֹכַחָה
 46 לְגַבֵּי הַשְּׂבַתוֹת כִּי בְּשִׁבְתֵּךְ הַכּוֹל מִתְּעַלָּה וְאֵינִי פְּסוּלֵת, מְפַל־מְקוֹם אֵינִי זֶה
 47 נִרְגָּשׁ בְּגִילוי לְמֻטָּה וּבְחִיצוֹנִיּוֹת וּבְגִילוי לֹא נִרְאָה שֶׁבְּשִׁבְתֵּךְ חֵל שִׁינוּי
 48 בְּמִצַּב הָעוֹלָם. וְכֵן בְּרֵאש־חֻדְשֵׁךְ,
 49 אֵף שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּמְלָכוֹת מְבַחֲינַת
 50 הַמּוֹחִינְךָ, שֶׁלְמַעַל מִהַמִּידוֹת
 51 הַנִּמְשָׁכוֹת בִּימּוֹת הַחֹל, וְלִכֵּן רֵאשׁ
 52 חֻדְשֵׁךְ אֵינִי מוֹגֵדֵךְ כִּיּוֹם הַמַּעֲשֵׂה
 53 מְפַל־מְקוֹם אֵינִי זֶה נִרְגָּשׁ
 54 בְּגִילוי לְמֻטָּה, אֱלֹא
 55 הַהִמְשָׁכָה הַנְּעִלִית מִהַמּוֹחִינְךָ
 56 הַעֲלִיּוֹנִים הִיא בְּהַעֲלָם, וְלִכֵּן
 57 בּוֹמֵן שְׂבִית הַמִּקְדָּשׁ הִיָּה קִיָּם הִרִי
 58 בְּרֵאשׁ חֻדְשֵׁךְ לֹא הִנֵּה אִז עֲנִינְךָ
 59 הָעֲלִיָּה לְרַגְלֵךְ, לְעֵלוֹת וְלִירְאוֹת
 60 וְלִהְשַׁתְּחוּת כּוֹי, שֶׁקָּשׁוּר עִם
 61 עֲנִינְךָ הַגִּילוי דוֹקָא כְּמִבּוֹאֵר לֵעִיל.
 62 וְאֲמַנָּם כֹּל זֶה הוּא כְּפִי שֶׁהִנֵּה
 63 בְּזִמְנֵךְ הַזֶּה, לִפְנֵי בּוֹא הַגְּאוּלָּה מֵה-
 64 שְׂאִינְךָ לְעֵתִיד-לְבָא בְּבִיאַת
 65 הַמְּשִׁיחַ יִהְיֶה עֲנִינְךָ הָעֲלִיָּה לְרַגְלֵךְ
 66 בְּכָל שְׂבַת וְרֵאש־חֻדְשֵׁךְ, כְּמוֹ
 67 שֶׁכְּתוּב בְּפִסְקוֹת הַפּוּתוֹת אֶת הַמֵּאֵמֵר
 68 וְהִנֵּה מְדִי חֻדְשֵׁךְ בְּחֻדְשֵׁךְ וּמְדִי
 69 שְׂבַת בְּשַׁבְתּוֹ יְבוֹא כֹּל בְּשִׁיךְ
 70 לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנָי, כִּי לְעֵתִיד לְבוֹא
 71 לֹא יִהְיֶה הַעֲלֻמוֹת וְהַסְּתֵרִים, וְגִילוי
 72 הָאֲלוּקוֹת שְׂכַעַת יִשְׁנֹו בְּשִׁבְתֵּךְ וּבְרֵאשׁ
 73 חֻדְשֵׁךְ בְּהַעֲלָם, יִהְיֶה בְּגִילוי, כְּפִי שֶׁהוֹלֵךְ
 74 וּמִבְּאֵר.
 75 וְהָעֲנִינְךָ בְּזֶה, דְּהִנֵּה לְעֵתִיד-
 76 לְבָא יִהְיֶה עֲנִינְךָ הַשְּׂבַת
 77 בְּבְחִינַת שְׂבַת בְּשַׁבְתּוֹ. וְהִנֵּנוּ,
 78 כְּפִל הַלְּשׁוֹן "שְׂבַת בְּשַׁבְתּוֹ" הוּא כְּאִילוֹ
 79 נִאֲמַר שֶׁלְעֵתִיד לְבוֹא הַשְּׂבַת אֲכַן תִּהְיֶה
 80 'שְׂבַתִּית' כִּיּוֹן שֶׁהַשְּׂבַת דְּעַכְשָׁו
 81 תִּהְיֶה נְחֻשְׁבַת כְּמוֹ חוֹל, לְגַבֵּי
 82 הַשְּׂבַת דְּלְעֵתִיד-לְבָא. וְכְּמוֹ
 83 כֵּן רֵאש־חֻדְשֵׁךְ שִׁיָּהְיֶה
 84 לְעֵתִיד-לְבָא בְּבְחִינַת חֻדְשֵׁךְ
 85 בְּחֻדְשֵׁךְ, הֵינִי הִירֵאש חֻדְשֵׁךְ אֲכַן
 86 יִהְיֶה רֵאש חֻדְשֵׁךְ.

(55) נוסח התפלה וקידוש ליו"ט. (56) ראה לקו"ת שם צח, ב. (57) זח"ב פח, ב. וראה תו"א חיי שרה טו, ד. ובכ"מ.

שבת פרשת נח, ב' דראש-חודש מרחשון, ה'תשכ"ז

יג

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וְיִוָּכֵן עַל־פִּי הַמְּבֹאֵר בְּפָרִי עֵץ חַיִּים⁵⁸ שֶׁכָּל הַגְּלוּיִים
 2 עֲכָשׂוּ בִּזְמַן הַגְּלוּת, לִפְנֵי הַגְּאוּלָּה הֵם מִבְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת עֵתִיק,
 3 אֲבָל בְּחִינַת פְּנִימִית עֵתִיק יִתְגַּלֶּה רַק לְעֵתִיד־לְבָא ב'כְּתָר עֲלִיּוֹן
 4 (שְׁלֹמֶעֱלָה מִהַסְפִּירוֹת, כִּשֶׁם שֶׁהִכְתָּר הוּא מֵעַל הַרְאֵשׁ) יֵשׁ בְּחִינַת הַנְּקֻרָא
 5 'עֵתִיק יוֹמִין' (שְׁנַעְתַּק וּבִדֵּל מִיּוֹם)
 6 וְגִילּוֹי וְהוּא אֹרֵךְ פְּנִימִי נַעֲלֵם) וּב'עֵתִיק'
 7 עֲצֻמוֹ יֵשׁ פְּנִימִיּוֹת עֵתִיק שְׁלֹמֶעֱלָה
 8 מִגִּילּוֹי לְגַמְרֵי וִישׁ חִיצוֹנִיּוֹת עֵתִיק, וְעַל
 9 כֵּךְ נִאֲמַר בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל שְׁפִימִיּוֹת
 10 עֵתִיק יִתְגַּלֶּה רַק לְעֵתִיד לְבֹא.
 11 וְלִהְיֶה, שְׁפִיּוֹן שֶׁכָּל הָעֲנִינִים
 12 שְׁבַעֲוֹלִם יִשְׁנֵם בַּתּוֹרָה,
 13 וּכְמֵאֲמַר⁵⁹ הַזֶּה אֲשֶׁר בַּעַת בְּרִיאַת
 14 הָעוֹלָם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶסְתַּכַּל
 15 בְּאֲוִרְיָתָא וּבְרָא עֲלֵמָא הַסְתַּכַּל
 16 בַּתּוֹרָה וּבְרָא אֶת הָעוֹלָם (כְּמוֹ הַבּוֹנֵה
 17 בְּנִין עַל פִּי תַכְנִית כְּתוּבָה), הִנֵּה גַם
 18 עֲנִין הַתְּגַלּוֹת פְּנִימִיּוֹת עֵתִיק
 19 לְעֵתִיד־לְבָא יִשְׁנֵוּ בַּתּוֹרָה כְּכֹ
 20 עֲכָשׂוּ בִּזְמַן הַגְּלוּת, וְהוּא עֲנִין
 21 גִּילּוֹי פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה, הַמְּכוּוֹנֵת
 22 כְּגַדְּ פְּנִימִיּוֹת עֵתִיק כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב⁶⁰
 23 עַל הַקֶּשֶׁר שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְנֵי
 24 יִשְׂרָאֵל בִּימֹת הַמְּשִׁיחַ יִשְׁקֵנִי
 25 מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ, שְׁאֵז תְּתַגַּלֶּה
 26 בְּחִינַת הַתּוֹרָה כְּפִי שֶׁהִיא
 27 שְׁעִשׂוּעִים גּוֹ' לְפָנָיו⁶¹ לִפְנֵי
 28 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֲצֻמּוֹ, וְנִעְלָמָה
 29 מִעֵינֵי כָל חַיִּים⁶² לְמַעַל מִהַתּוֹרָה
 30 כְּפִי שְׁבָאָה לִידֵי גִילּוֹי, שְׁזוּהִי
 31 מְדַרְיַגַּת הַתּוֹרָה כְּפִי שֶׁהִיא
 32 בְּבְחִינַת פְּנִימִיּוֹת עֵתִיק⁶³
 33 שְׁלֹמֶעֱלָה מִהַתְּגַלּוֹת.
 34 וְזֶה גַם הַטַּעַם הַפְּנִימִי עַל מַה
 35 שֶׁהִשְׁבַּת דְּעֲכָשׂוּ בִּזְמַן הַזֶּה, זְמַן
 36 הַגְּלוּת, נִחְשָׁב כְּמוֹ חוֹל לְגַבִּי
 37 הַשְּׁבַת דְּלְעֵתִיד־לְבָא, בִּיּוֹן
 38 שְׁבְּחִינַת אֲרִיף בְּחִינַת נֹסֶפֶת
 39 ב'כְּתָר' הִיא בְּחִינַת אֲרִיךְ אֲנִפִּין, פְּנִים
 40 אֲרוּכוֹת, וְהִיא בְּחִינַת רִצּוֹן הָעֲלִיּוֹן
 41 שְׁלֹמֶעֱלָה הַמוֹחִין, אֲבָל ב'כְּתָר' עֲצֻמוֹ
 42 עֵתִיק יוֹמִין' הוּא לְמַעַל מִ'אֲרִיךְ

בְּבְחִינַת חוֹדֶשׁ בְּחֵדְשׁוֹ. וְיִוָּכֵן עַל־פִּי הַמְּבֹאֵר
 בְּפָרִי עֵץ חַיִּים⁵⁸ שֶׁכָּל הַגְּלוּיִים עֲכָשׂוּ הֵם
 מִבְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת עֵתִיק, אֲבָל בְּחִינַת פְּנִימִית
 עֵתִיק יִתְגַּלֶּה רַק לְעֵתִיד־לְבָא. וְלִהְיֶה, שְׁכִיּוֹן
 שֶׁכָּל הָעֲנִינִים שְׁבַעֲוֹלִם יִשְׁנֵם בַּתּוֹרָה, וּכְמֵאֲמַר⁵⁹
 אֶסְתַּכַּל בְּאֲוִרְיָתָא וּבְרָא עֲלֵמָא, הִנֵּה גַם עֲנִין
 הַתְּגַלּוֹת פְּנִימִיּוֹת עֵתִיק לְעֵתִיד־לְבָא יִשְׁנֵוּ
 בַּתּוֹרָה, וְהוּא עֲנִין גִּילּוֹי פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ
 שֶׁכְּתוּב⁶⁰ יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ, שְׁאֵז תְּתַגַּלֶּה
 בְּחִינַת הַתּוֹרָה כְּפִי שֶׁהִיא שְׁעִשׂוּעִים גּוֹ' לְפָנָיו⁶¹,
 וְנִעְלָמָה מִעֵינֵי כָל חַיִּים⁶², שְׁזוּהִי מְדַרְיַגַּת הַתּוֹרָה
 כְּפִי שֶׁהִיא בְּבְחִינַת פְּנִימִיּוֹת עֵתִיק⁶³. וְזֶהוּ גַם
 מַה שֶׁהִשְׁבַּת דְּעֲכָשׂוּ נִחְשָׁב כְּמוֹ חוֹל לְגַבִּי
 הַשְּׁבַת דְּלְעֵתִיד־לְבָא, בִּיּוֹן שְׁבְּחִינַת אֲרִיף לְגַבִּי
 בְּחִינַת עֵתִיק (וְעַל־דִּרְךָ־זֶה חִיצוֹנִיּוֹת עֵתִיק לְגַבִּי
 פְּנִימִיּוֹת עֵתִיק) הִיא כְּמוֹ חוֹל לְגַבִּי שְׁבַת, וְכִיּוֹן
 שְׁלֹמֶעֱלָה לְבָא יִהְיֶה גִילּוֹי בְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת עֵתִיק,
 אֲזִי יִהְיֶה שְׁלִימוֹת הַגִּילּוֹי דְּשְׁבַת וְרֵאשׁ-חוֹדֶשׁ
 גַּם לְמַטָּה, וְלִכֵּן יִהְיֶה אֵז עֲנִין הָעֲלִיָּה לְרָגֵל בְּכָל
 שְׁבַת וְרֵאשׁ-חוֹדֶשׁ.
 וְעַל־פִּי הַיְדוּעַ בְּעֲנִין טוֹעֲמִיָּה חַיִּים זְכוּ⁶⁴,
 שְׁגַם עֲכָשׂוּ צָרִיף לְהִיּוֹת מִעֵין וְדִגְמָא
 לְהַגְּלוּיִים דְּלְעֵתִיד־לְבָא, הָרִי מוּכָן שְׁמַעִין גִּילּוֹי
 זֶה גַם בְּשְׁבַת וְרֵאשׁ-חוֹדֶשׁ שְׁבִזְמַן הַגְּלוּת,
 וּבְפָרְט בְּשְׁבַת רֵאשׁ-חוֹדֶשׁ, שְׁאֵז יִשְׁנֵם ב' /
 הָעֲנִינִים, עֲלִית הַמְּלָכוֹת מִצַּד
 הַמוֹחִין וְהַמְּשַׁכַּת מִצַּד רֵאשׁ-חוֹדֶשׁ וְזוֹ
 מַעֲלָה יִתִּירָה שְׁלֵא קִימַח בְּשַׁבַּת שְׁאִינָה
 רֵאשׁ חוֹדֶשׁ, וּבְרֵאשׁ חוֹדֶשׁ שְׁחַל כְּחוֹל
 וְלֹא בְּשַׁבַּת.
 וְעַל־יְדֵי הָעֲבוּדָה בְּעֲנִין זֶה
 עֲכָשׂוּ, לִפְנֵי שְׁכַל הַדְּבָרִים הַלְלוּ
 בָּאִים לִידֵי גִילּוֹי לְעִין כָּל מְקַרְבִּים
 אֶת הַגְּאוּלָּה הָעֵתִידָה, שְׁאֵז
 יִקְוִים כְּפּוֹעַל הַיַּעֲוֹד וְהִיָּה מְדִי
 חוֹדֶשׁ בְּחֵדְשׁוֹ וּמְדִי שְׁבַת
 בְּשַׁבְּתוֹ יְבוֹא כָּל בְּשׂוֹר
 לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנָי, אָמַר הָיָי.

58) שער הק"ש פט"ו. (59) זח"ב קסא, א ואילך. (60) שה"ש א, ב ובפרש"י. וראה לקו"ת צו יז, א. (61) משלי ח, ל. (62) איוב כח, כא. (63) ראה סהמ"צ להצ"צ מא, א. (64) ראה פע"ח שער השבת רפ"ג. מג"א או"ח סר"ג סוסק"א. שו"ע אדה"ו שם ס"ח. וראה לקו"ש חט"ו ע' 282. ובכ"מ.